

Sobre la vaga de les treballadores de l'empresa *Eurostil*, durant la transició

Protagonistes | 3/1/2023 | Jesús Martínez

Els dies de reflexió són dies per posar-hi, més que per pensar.

Les jornades de reflexió a les cites electorals, amb el silenci dels candidats, es van instituir als anys setanta, en el context de la transició. Des d'aleshores, pel que fa a les eleccions catalanes de qualsevol nivell, el fotògraf Pedro Madueño ha anat rasant els somriures dels polítics per retratar-los abans que es donin la patacada, la majoria. El 1979, Pedro Madueño va fer la foto de portada de l'assaig *El PSUC a Santa Coloma de Gramenet (1936-1979)* (Edicions Carena, 2021), de l'historiador Josep Maria, *Chema*, Corral Belorado (Santa Coloma de Gramenet, Barcelona, 1953).

Foto de Pilar Aymerich, facilitada per Paqui Higuera.

Dos anys després de la publicació del PSUC..., **Chema Corral** ha publicat *Lluites veïnals* que han fet història. Santa Coloma de Gramenet (1965-1979) (Quaderns SCG, 2022). Entremig, i per no estar-se quiet, ha pujat al seu web l'article «Eurostil, una experiència d'autogestió obrera», pel 45è aniversari de la vaga de la fàbrica tèxtil Eurostil, a l'avinguda de Santa Coloma, 94. «Es tracta d'un singular projecte d'autogestió, el primer a Santa Coloma després de les col·lectivitzacions a la Guerra Civil.

La història és la següent: es va proposar un ajustament de plantilla, les 287 treballadores es van oposar, l'empresa es va negar a pagar el sou el juny de 1977, la plantilla es va tancar i va retenir els directius i, durant un semestre –d'agost a desembre de 1977–, va funcionar sola sense el suport de ningú, amb noies cosint i fent americanes, pantalons i vestits d'home de qualitat, venent-los pel seu compte a particulars», sintetitza Chema, de mirada acerada i composta de verbs preposicionals, claus en la

seva dialèctica esquitxada d'idees sobre democràcia participativa. «La pista per escriure aquest article la vaig trobar a la Biblioteca del Pavelló de la República, al districte d'Horta-Guinardó, mentre buscava material per a la confecció de l'assaig sobre el PSUC. Vaig topar amb diverses octavetes d'aquells anys en què es reivindicava la lluita d'aquestes dones».

El contingut de les octavetes era el següent: «No al cierre de empresas. No a la regulación de plantillas. Por un puesto de trabajo para todos digno y sin despidos. Por la amnistía laboral y total».

D'altres pasquins, anònims, cridaven a la revolució social: «Per un lloc de treball per a tothom. No al tancament de les empreses. No a les regulacions de plantilles. No al pacte social. Nacionalització d'empreses en crisi sota control obrer».

Per escriure «Eurostil...», publicat a l'octubre del 2022, Chema s'ha reunit amb una de les líders del moviment autogestionari, **Paqui Higuera**. Es dona el cas que cap formació política ni sindical va estar darrere d'aquesta acció comunitària, sinó que va ser per l'impuls de les dones conscienciades elles mateixes que es va intentar mantenir l'activitat industrial sense la intervenció de la direcció. Tot i així, i segons passaven els mesos, la lluita va decaure.

Segons passen els mesos augmenten les dificultats per mantenir l'ajuda de la solidaritat, arriba el cansament i una part de les treballadores pensava que ja no es podia anar més enllà i que calia negociar les indemnitzacions. L'altra part volia continuar aquesta experiència, ja que encara tenien material per a confeccionar peces de vestir.

Al final, les darreres 170 dones que continuaven l'autogestió van desistir, el desembre de 1977, després d'una lluita persistent per un lloc de treball i contra l'acomiadament lliure. El conflicte va finalitzar amb una indemnització de dos mensualitats per any treballat i l'assegurança d'atur.

Un altre cas de companyies preses pels seus empleats és el de Talleres AFA, de Barcelona, ben estudiat pel periodista **Joan Tudela**.

«Quant a Eurostil, la patronal va boicotejar la producció de les teixidores. Per això va fracassar. D'això se'n dedueix que per desenvolupar l'autogestió és necessari un canvi en el sistema econòmic i substituir els dogmes capitalistes per la planificació democràtica de l'economia», diu Chema, que utilitza el terme «disfunció» per descriure el moment d'incertesa, en el context d'una transició que s'anava perfilant amb els anys.

Actualment, l'autor elabora una recerca sobre la Santa Coloma del marge dret del riu Besòs.

L'historiador Chema Corral ha recuperat la memòria de les obreres d'Eurostil i s'espera que les institucions, com l'Ajuntament de Santa Coloma, dignifiquin el seu passat. Al lloc on antany es trobava la societat Eurostil, hi ha el «projecte associatiu i cooperatiu» Ca la Sisqueta.

No tot s'ha perdut.

Foto F.Montenegro. Museu Torre Balldovina, fons *Gramà*.
